

ป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่ ด้วยการตรวจวินิจฉัยผ่านการส่องกล้อง

ศูนย์ : ศูนย์ทางเดินอาหารและตับ

การส่องกล้องตรวจลำไส้ใหญ่ (Colonoscopy) คือ การตรวจหาความผิดปกติของภายในลำไส้ใหญ่ โดยการใช้อุปกรณ์ขนาดเล็กประมาณนิ้วมือ มีความยืดหยุ่นสูง มีลักษณะคล้ายท่อสอดเข้าทางทวารหนักเข้าไปในลำไส้ตรง และตรวจสอบตลอดภายในลำไส้ใหญ่ ซึ่งจะมีเลนส์รับภาพ แล้วส่งต่อมาที่จอภาพ เพื่อให้แพทย์ทำการวินิจฉัยโรคได้อย่างถูกต้อง

โดยการส่องกล้องตรวจลำไส้ใหญ่ควรทำในผู้ที่มีอาการดังต่อไปนี้

- มีความผิดปกติเกี่ยวกับการขับถ่ายอุจจาระ เช่น ท้องผูก หรือท้องเสียเป็นประจำ หรือท้องผูกสลับท้องเสีย
- ถ่ายอุจจาระมีเลือดปน อาจจะเป็นสีแดงสดหรือสีคล้ำ มีกลิ่นเหม็นผิดปกติ
- เวลาเบ่งถ่ายอุจจาระมีติ่งเนื้อยื่นออกมาจากทวารหนักและมีเลือดออก

- มีการแน่นอึดอัดท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ และปวดท้องร่วมด้วย
- มีก้อนในท้อง น้ำหนักลด ชีต อ่อนเพลีย
- ผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ควรได้รับการตรวจทางทวารหนักโดยการส่องกล้องทุกๆ 3-5 ปี

วิธีการตรวจด้วยการส่องกล้องลำไส้ใหญ่

สำหรับวิธีการตรวจด้วยการส่องกล้องลำไส้ใหญ่ แพทย์จะให้ผู้ป่วยจะนอนตะแคงข้างหรือนอนหงายในขณะตรวจ โดยแพทย์จะค่อยๆ สอดกล้องเข้าไปในลำไส้ พร้อมตรวจผิวภายในลำไส้อย่างละเอียด การส่องกล้องจะสิ้นสุดเมื่อถอนกล้องออกมา โดยปกติใช้เวลาไม่เกิน 45 นาที ซึ่งรวมกับเวลาเตรียมตัว การตรวจ กระทั่งออกมาพักฟื้นที่ห้อง รวมแล้วใช้เวลาเพียง 2-3 ชั่วโมง อย่างไรก็ตามผู้ป่วยบางรายอาจไม่สามารถส่องกล้องได้ทั้งลำไส้ใหญ่ ซึ่งแพทย์จะแนะนำการตรวจวิธีอื่นๆ ในการตรวจส่วนลำไส้ใหญ่ในส่วนที่ไม่สามารถสอดกล้องเข้าไปได้

กรณีที่ตรวจพบตรวจพบความผิดปกติ

แพทย์จำเป็นต้องทำการตรวจเพิ่มโดยการสอดเครื่องมือขนาดเล็กผ่านกล้องเพื่อเอาชิ้นเนื้อมาตรวจวินิจฉัย โดยชิ้นเนื้อจะเป็นเพียงเยื่อบุผิวขนาดเล็กแค่เพียงพอดต่อการวินิจฉัยเท่านั้น ถ้าหากตรวจพบติ่งเนื้อ (Polyps) ซึ่งก็คือ เยื่อบุลำไส้ที่งอกเติบโตผิดปกติ ส่วนใหญ่จะเป็นชนิดที่ดีไม่ใช่มะเร็ง ซึ่งติ่งเนื้อจะมีขนาดรูปร่างและชนิดต่างๆ กันไป โดยแพทย์จะตัดติ่งเนื้อออกทั้งหมดเพื่อช่วยการป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่ จากนั้นนำติ่งเนื้อไปตรวจยืนยันการวินิจฉัยโรคด้วยพยาธิวิทยาอีกครั้ง

โดยโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ เป็นโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุการเกิดที่แน่ชัด แต่มีบางปัจจัยที่เพิ่มความเสี่ยงของการเกิดมะเร็งชนิดนี้ นั่นคือพฤติกรรมการใช้ชีวิต และการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การทานอาหารแบบตะวันตกมากขึ้น อาหารประเภทให้ความหวานมาก และทานผักผลไม้ไม่เพียงพอ อีกทั้งสภาวะแวดล้อมที่หลายๆ คนต้องเผชิญ เช่น ความเครียด พักผ่อนไม่เพียงพอ หรืออีกปัจจัยอีกหนึ่งคือพันธุกรรม

อย่างไรก็ตามเราสามารถป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้ด้วยการปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิต และ

การตรวจคัดกรองด้วยการส่องกล้องตรวจลำไส้ใหญ่

เป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการช่วยป้องกันโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้

ทั้งยังสามารถแยกแยะก้อนที่กำลังจะกลายเป็นมะเร็งได้ ซึ่งแนะนำให้เริ่มตรวจคัดกรองทั้งผู้ชายและผู้หญิงเมื่ออายุ 50 ปี เพราะเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคทางลำไส้ใหญ่มากที่สุด

โดยจากสถิติพบว่าผู้ป่วยที่ตรวจพบมะเร็งลำไส้ใหญ่ครั้งแรก ส่วนใหญ่มักเป็นระยะลุกลามแล้ว แต่ในปัจจุบันพบว่าการส่องกล้องเพื่อคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่รวมกับการตัดติ่งเนื้อออก สามารถลดอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่กว่าครึ่งเลยทีเดียว

ดังนั้นการส่องกล้องลำไส้ใหญ่จึงเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันการเกิดมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถวินิจฉัยภาวะเลือดออกทางเดินอาหารหรือผู้ป่วยที่มีอาการท้องเสียเรื้อรังได้อีกด้วย

ผลข้างเคียงจากการส่องกล้องตรวจลำไส้ใหญ่

ในส่วนของผลข้างเคียงจากการส่องกล้องตรวจลำไส้ใหญ่ อาจรู้สึกแน่นท้อง ท้องอืด หรือง่วงนอนหลังจากทำการตรวจ และอาจมีเลือดออกขณะที่ลำไส้มีการเคลื่อนไหวในช่วงแรกๆ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดา อย่างไรก็ตามควรรีบพบแพทย์หากมีอาการดังต่อไปนี้

- มีไข้
- มีอาการปวดรุนแรง
- มีเลือดออกจำนวนมากหรือเลือดออกเป็นก้อน
- ร่างกายอ่อนเพลีย
- วิงเวียนศีรษะ

ทั้งนี้นอกจากผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นแล้ว ก็ยังมีความเสี่ยงจากการตรวจลำไส้ใหญ่ด้วยกล้องส่อง เช่น มีเลือดออก ลำไส้ใหญ่ทะลุ การตอบสนองต่อยาระงับความรู้สึก แต่ก็มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก

การเตรียมตัวก่อนการตรวจด้วยการส่องกล้องลำไส้ใหญ่

- ให้รับประทานอาหารอ่อนๆ ย่อยง่าย 3 วันก่อนเข้ารับการตรวจ
- งดรับประทานผัก ผลไม้ และอาหารที่มีเส้นใย
- รับประทานยาระบายให้ตรงตามจำนวนและเวลา ตามที่แพทย์สั่ง
- ควรดื่มน้ำ 1 แก้วทุกครั้งที่ย่ำยอุจจาระ
- คืนวันก่อนตรวจ ให้งดอาหาร และน้ำดื่ม จนกว่าจะทำการตรวจเสร็จ

การปฏิบัติตัวภายหลังการตรวจด้วยการส่องกล้องลำไส้ใหญ่

- สังเกตอุจจาระ อาจมีเลือดปนบ้างเล็กน้อย ถ้ามีเลือดออกมากผิดปกติ ให้รีบไปพบแพทย์
- ผู้ป่วยที่ได้รับยาระงับความรู้สึกทางหลอดเลือดดำจะไม่รู้สึกตัวขณะตรวจ จึงต้องมีญาติคอยดูแลสังเกตอาการ
- ห้ามขับรถหรือทำงาน เกี่ยวกับเครื่องจักร หรืองานที่ต้องใช้การตัดสินใจ อย่างน้อย 24 ชั่วโมง

